

Această publicație a apărut cu sprijinul
Consiliului Județean Maramureș

Gazeta

de

NR. 39, iunie 2014

RELIGIE ȘI SPIRITUALITATE ORTODOXĂ

ÎPS JUSTINIAN, Cetățean de Onoare al județului Maramureș

În cadrul unei festivități emoționante, președintele Consiliului Județean Maramureș, Zamfir Ciceu, a acordat zilele trecute titlul de „Cetățean de Onoare al Județului Maramureș” Înalț Prea Sfinției Sale Justinian Chira - Arhiepiscopul Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmarului. Hotărârea acordării acestei distincții a fost aprobată de Consiliul Județean Maramureș, cu unanimitate de voturi, în ședința din 28 mai 2014.

Pentru Maramureș, ÎPS Justinian este ceea ce reprezentau porțile maramureșene pentru voievozi. „Scutul de apărare”, legătura cu pământul și, în același timp, năzuința spre cer, semnul nobleței, patriotismului și iubirii de glia străbună.

De aceea, titlul de cetățean de onoare al județului n-a făcut decât să-i confirme o postură consimțită și simțită de toți maramureșenii. Aceea de părinte, îndrumător, apărător prin rugăciune și sfat al acestui ținut. Ceremonia de decernare a distincției de Cetățean de Onoare al Județului Maramureș a avut loc săptămâna trecută, în cadrul unei festivități emoționante. „Mă întrebam cum aș putea defini copleșitoarea personalitate a Înalț Prea Sfinției Sale Justinian. Și-aș spune doar așa: Dacă privirea unui

om ar fi în stare să mute munții, atunci cu siguranță privirea Înalț Prea Sfinției Sale – adâncă, aprigă, blândă și hotărâtă deopotrivă – ar putea face asta.

Ce poți să-i oferi unui om care a făcut un scop în viață din a oferi și a ierta? Pentru un asemenea om, valorile nu țin de material, nu țin nici de onoruri, ci doar de suflet, de spirit, de iubire, de credință. De aceea, Înalț Prea Sfinția Voastră, luați gestul nostru ca pe un semn de iubire! Consiliul Județean Maramureș vă oferă, acum la împlinirea vârstei de 93 de ani, titlul de Cetățean de Onoare al Județului Maramureș, pentru o viață pusă în slujba sporirii credinței și spiritualității maramureșene.” – a spus președintele Consiliului Județean Maramureș în cuvântul rostit cu acest prilej.

Președintele Zamfir Ciceu a dat citire Hotărârii Consiliului Județean Maramureș nr.24 din 28 mai 2014, prin care se acordă acest titlu, dar a punctat și o serie de repere biografice ale Înalț Prea Sfinției Sale Justinian Chira. Alături de diploma, placheta și legitimația de Cetățean de Onoare, președintele i-a oferit drept cadou un steag al județului Maramureș și câteva cărți pentru biblioteca Episcopiei.

Vizibil emoționat, Înalț Prea Sfinția Sa Justinian Chira a declarat că această zi este una foarte importantă și a mulțumit pentru onoarea acordată. „Nu m-am așteptat, pentru că niciodată n-am meritat acest titlu. M-am considerat nevrednic. Mulțumesc lui Dumnezeu în fiecare zi pentru ce mi-a rânduit. În aceste zile, recunoștința e o virtute foarte rară. Dacă fiecare om ar fi recunoscător față de Dumnezeu și față de frații săi, viața noastră ar fi alta. Noi, cu toții n-am fi realizat nimic dacă Dumnezeu nu ne-ar fi binecuvântat cu colaboratori. De aceea, îi mulțumesc Prea Sfinției Sale Iustin pentru toate cele știute și neștiute, dar care nu vor rămâne nerăsplătite de Dumnezeu. În tot ce am făcut în viață, m-am întrebat mai înainte: ce-ar face Iisus dacă ar fi în locul meu? Să ne punem această întrebare de fiecare dată!” – a spus Înalț Prea Sfinția Sa Justinian Chira.

La finalul festivității, artiștii Ansamblului Folcloric Național Transilvania i-au cântat Înalț Prea Sfinției Sale „La mulți ani”, dar și un scurt concert de romanțe.

„Nu m-am așteptat, pentru că niciodată n-am meritat acest titlu. M-am considerat nevrednic. Mulțumesc lui Dumnezeu în fiecare zi pentru ce mi-a rânduit. În aceste zile, recunoștința e o virtute foarte rară. Dacă fiecare om ar fi recunoscător față de Dumnezeu și față de frații săi, viața noastră ar fi alta. Noi, cu toții n-am fi realizat nimic dacă Dumnezeu nu ne-ar fi binecuvântat cu colaboratori. De aceea, îi mulțumesc Prea Sfinției Sale Iustin pentru toate cele știute și neștiute, dar care nu vor rămâne nerăsplătite de Dumnezeu”.

ÎPS Justinian

Există oameni care pot schimba lumea și pot muta munții, cu un simplu cuvânt sau cu o simplă privire. Și, mai mult, oameni care îți dau și ție încredere că toate îți sunt cu putință. În jurul lor, îți amintești de ce iubirea e cea mai mare virtute decât toate. Pentru că ea le cuprinde pe toate. Și pentru că îți arată cine ești și cum trebuie să fii de fapt. Există oameni care, fără să-ți vorbească ostentativ despre Dumnezeu, îți confirmă, prin propria conduită, că El există.

Există oameni care nu-ți trec nimic cu vederea, dar îți iartă totul. Oameni care par total desprinși de această lume, care n-au nevoie de nimic din ceea ce ea le poate da, dar care sunt mai legați decât oricine de ea. Prin iubire. ÎPS Justinian este un astfel de Om. A adunat „munți” de credință, nădejde, dragoste și fapte bune. Iar acum, datorită lor, mută, cu fiecare cuvânt și fiecare privire, „munții” neputinței, suferințelor și lipsurilor din sufletele maramureșenilor.

**ÎPS Justinian,
Arhiepiscopul Maramureșului
și Sătmarului**

„Vreau să vă mărturisesc faptul că totdeauna, orice am făcut, nu am plecat la drum până nu am stat de vorbă cu Stăpânul. L-am întrebat întâi pe Hristos. Există și o carte celebră „Ce ar face Iisus?”, o carte scrisă în limba engleză pe care o am în trei exemplare. În această carte se spune că s-a întâmplat ca într-o vineri un pastor era în birou și se pregătea pentru predica de duminică. Femeia de serviciu a venit și i-a spus că un om vrea să stea de vorbă cu el, dar i-a spus că nu are timp, să vină altă dată pentru că se pregătea pentru predica de duminică. Duminică într-adevăr a avut o predică frumoasă și la un moment dat, se aude din popor un strigăt: „ați vorbit frumos domnule pastor, dar vineri când am vorbit la dumneata nu m-ai primit! Când mama mea era moartă, copiii muritori de foame, soția mea era bolnavă și am venit să-ți cer ajutorul și nu m-ai primit! Ai vorbit foarte frumos, dar pentru mizeria în care trăiesc mor în mijlocul vostru!”. Și omul a căzut în mijlocul bisericii și a murit. Asta era în Anglia, iar biserica era plină de mari demnitari, de bărbați și de femei, și toți s-au cutremurat. Atunci a spus pastorul: să punem un legământ de acum, să ne întrebăm ori de câte ori vrem să facem ceva „ce ar face Iisus dacă ar fi în locul meu?”

Eu sunt mic slujitor al lui Iisus. Sau mai bine spus, sunt sluga lui Iisus și slugă a creștinilor. Aceasta este bucuria mea. De 73 de ani de când sunt călugăr am trecut prin momente grele, dar întotdeauna înainte de un lucru m-am întrebat ce ar face Hristos în locul meu. Și deschid Evanghelia și primesc răspunsul. Există cuvântul din Evanghelia care spune că cei care cred în Dumnezeu pot să spună muntelui să se mute, iar muntele se va muta. Noi vorbim de cuvântul lui Hristos ca de niște basme. Dar este o mare fărâdelege ca să citești Biblia ca pe o carte de povești! Sau să ascuți Evanghelia ca

pe o poveste. Pentru că în Evanghelia este Cuvântul lui Dumnezeu! Care s-a rupt din sânul Tatălui și a coborât pe pământ și s-a făcut om din Fecioara Maria și ne-a adus Cuvântul Dreptății. De aceea, niciun cuvânt din Evanghelia nu este zadarnic. Are un sens, are un rost și ne ajută în viața noastră, ne ajută să nu murim. Pentru că cel care-l ascultă pe Hristos nu va muri, spune Mântuitorul. Cuvântul acesta de atâta frumusețe: dacă veți fi oamenii lui Dumnezeu veți muta munții – este un cuvânt adevărat. Fiecare om și dumneavoastră toți sunteți astfel de oameni care mutați munții mai mult sau mai puțin, mai conștient sau inconștient. Fiecare dintre dumneavoastră aveți în viață atâtea lucruri neștiute de nimeni. De la copil până la moșneag au așa de multe lucruri bune în viață, că dacă le-ar aduna Dumnezeu grămadă pe toate ar fi mai mari decât munții care ne înconjoară. Nu voi sta liniștit până când

Dumnezeu îmi va ajuta să ajung în fața Lui. Dar atunci când voi ajunge în fața lui Dumnezeu doresc să fac și voi face ce am făcut pe pământ. Mă voi ruga cu îndrăzneală, cu obrăznicie, cu nerușinare: iartă-i pe toți frații mei! Ori lasă-mă și pe mine cu ei în iad!

Vă mulțumesc pentru acest frumos moment și îi mulțumesc lui Dumnezeu pentru această zi frumoasă. V-am spus de multe ori poezia aceea: Sosesc cocoarele sosesc / De după deal, din țințirim / Și anii trec, copiii cresc / Se schimbă tot ce-i omenesc / Și noi... (răspundeți voi!) ÎNTINERIM! Da! Noi întinerim că mergem spre viața veșnică, iar la bătrânețe avem în față eternitatea. Deci mergem spre o tinerețe eternă care ne așteaptă pe toți.

*Vă binecuvântez în numele Tatălui,
și-a Fiului și a Sfântului Duh!
Îi mulțumesc lui Dumnezeu!”*

„Mă voi ruga cu îndrăzneală, cu obrăznicie, cu nerușinare: iartă-i pe toți frații mei! Ori lasă-mă și pe mine cu ei în iad!”

Zamfir Ciceu, președintele CJ Maramureș

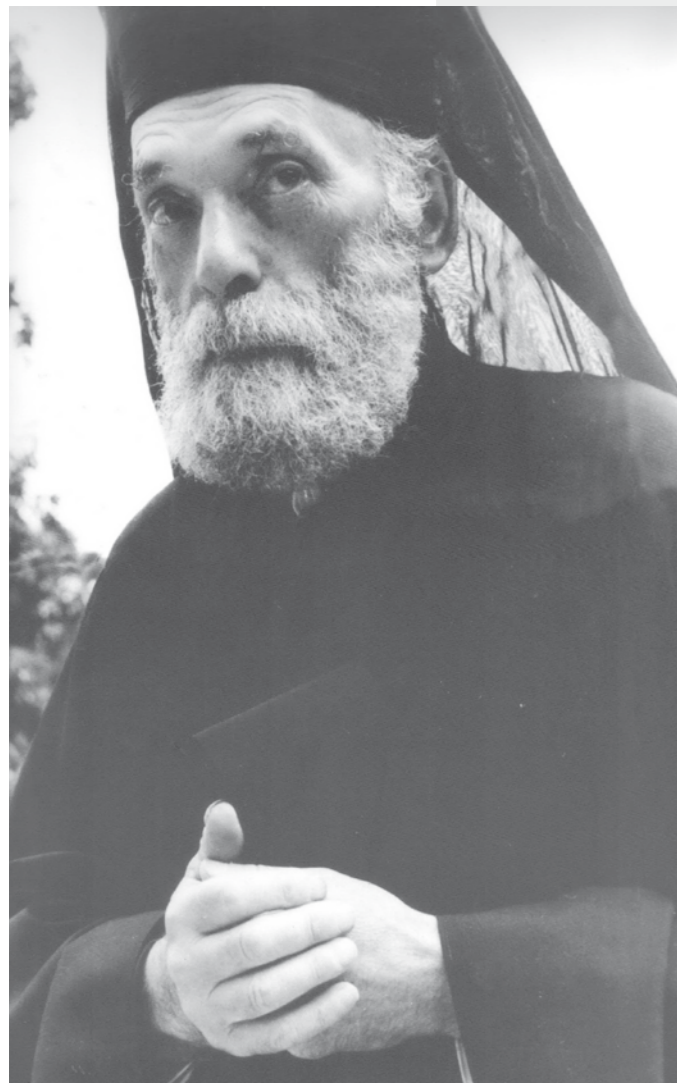
„Gândindu-mă la ce să spun cu acest onorant prilej, mi-am amintit de un fragment din romanul „Zorba Grecul” a lui Nikos Kazantzakis, în care autorul vorbește despre relația dintre Creta și natală și cretani, ca despre legătura părinte-copil, ca despre relația dintre matcă și râu, spunând: „Nu știu cât își iubește Creta copiii, dar știu că și-i muștră. Iar fiii se întorc necondiționat și mereu acolo. Pentru că sunt legați cu dragoste de acel loc.” De ce se întorceau mereu cretanii acasă? Poate pentru că acolo își regăseau seva și matca adevăratei credințe, energia vitală, dragostea primordială și ocróticoare, și mai ales resursele de-a ține mereu drumul drept. Am ținut să încep așa pentru că aici tot despre dragoste părintească și creștinească e vorba, tot despre acea puternică legătură dintre păstor și turmă.

Cred că acest fel de-a fi: și blând, și cald, și protector, și înțelegător - dar și aspru și părintește-mustrător atunci când trebuie – ține de acea dragoste paternă greu de definit și de cuantificat, pe care o căutam mereu fiecare din noi. Pentru că a iubi creștinește înseamnă a ocroti, a te sacrifica, a te îngriji ca acel om, acea casă, acel copac să crească și să se înalțe drept.

Când spui Justinian Chira, spui Maramureș, spui Rohia, spui acasă. Te gândești la acea fericită îngemănare între credință, modestie, elocință, sinceritate, franchețe și bunătate – foarte multă bunătate. Înalt Prea Sfinția Sa Iustinian Chira cuprinde în sufletul său însăși casa, matca adevărată a iubirii creștine, spre care caută și se îndreaptă atât de multă lume. Mă întrebam, de asemenea, cum aș putea defini copleșitoarea personalitate a Înalt Prea Sfinției Sale Justinian. Și-aș spune doar așa: Dacă privirea unui om ar fi în stare să mute munții, atunci cu siguranță privirea Înalt Prea Sfinției Sale – adâncă, aprigă blândă și hotărâtă deopotrivă – ar putea face asta. Înalt Prea Sfinția Sa a știut să țină aprinsă flacăra credinței în vremuri grele și a știut să ardă odată cu ea. A zidit biserici și mănăstiri, dar mai ales a zidit suflete.

Curajul cu care a apărat dreapta credință i-a uimit pe comuniști. „Dacă aș putea, aș lua tot poporul român în brațe, toată țara, tot pământul și le-aș duce cu mine în libertate” – spunea fără teamă, într-o perioadă în care o asemenea declarație te putea arunca

în temniță. Însă puterile sale nevăzute, date de Dumnezeu l-au făcut să fie salvat de arestare, în mod miraculos. Am auzit de atâtea ori spunându-se că oamenii îl iubesc tocmai pentru că spune lucrurilor pe nume. Da, oamenii îl iubesc pentru că este o minte ageră și o privire pătrunzătoare de care nu te poți ascunde, pentru că este un om în fața căruia nu poți disimula. Te percepe, te cunoaște, te definește, te muștră dacă trebuie și mai ales îți arată drumul spre îndreptare, spre credință. Este un suflet care primește în casa sa – cu egală blândețe și eleganță – pe oricine. Un ardelean neașu cu un extraordinar patriotism, care nu cunoaște nici ostentația, nici spectaculosul, nici echivocul. Un autodidact pentru care, o viață, cuvintele de ordine au fost munca și rugăciunea. Pentru el, oamenii nu sunt nici buni, nici răi, sunt așa cum i-a lăsat Dumnezeu. Recunoaște că unii sunt sfinți, alții neputincioși, dar asemeni lui Dumnezeu îi iubește pe toți. Cine n-a avut privilegiul de a-l întâlni, de a-l asculta și de a se bucura de cuvântul lui de învățătură este – cu siguranță – mai sărac sufletește”

NICOLAE STEINHARDT, cetățean de onoare al orașului Târgu Lăpuș

Recursul la memorie și demnitate intentat de GAZETA de Maramureș și susținut de o lungă listă de instituții și persoane a mai înregistrat o victorie: duminica trecută, în cadrul Zilelor orașului, Nicolae Steinhardt a primit, post-mortem, titlul de cetățean de onoare al orașului.

Anul trecut, GAZETA de Maramureș a inițiat un demers intitulat sugestiv: recurs la memorie și demnitate. Pentru că, recăpătându-ne memoria, noi, cei de azi, să ne întoarcem la valorile și oamenii adevărați ai acestui Neam. De aceea, am propus un gest simbolic: acordarea post-mortem a titlului de cetățean de onoare pentru părintele Justin Pârnu la Baia Sprie, Nicolae Steinhardt la Târgu Lăpuș și Aurel Vișovan, Gheorghe I Brătianu, Iuliu Maniu și Iuliu Hossu la Sighetu Marmăției. Pentru onoarea și demnitatea noastră, a generațiilor de azi, pentru că ei și-au câștigat aceste virtuți prin viața și moartea lor.

Săptămâna trecută, în cadrul Zilelor orașului Târgu Lăpuș i-a fost decernat post-mortem titlul de cetățean de onoare

al orașului Târgu Lăpuș, monahului Nicolae Delarohia, după ce, anul trecut, Consiliul Local a aprobat în unanimitate acordarea acestei distincții. Diploma și placheta au fost înmânate de primarul Mitru Leșe, Arhimandritului Macarie Motogna, Secretarul Fundației N. Steinhardt. Un moment înălțător și solemn, un gest simbolic de recunoștință pentru un OM și o Generație care a trăit și a murit apărându-și crezurile și credința.

„În numele Fundației N. Steinhardt și al Mănăstirii Rohia, țin să mulțumesc Domnului Primar Mitru Leșe și Consiliului Local al Orașului Tg. Lăpuș pentru faptul că, la propunerea Gazetei de Maramureș și a noastră, prin Hotărârea Nr. 50 din 2013, au decis să

acorde titlul de „Cetățean de Onoare post-mortem” al Orașului Târgu Lăpuș lui N. Steinhardt – Monahului Nicolae Delarohia.

Este un gest frumos și laudabil, chiar dacă se întâmplă acum, la 25 de ani de la trecerea la Domnul a Părintelui Nicolae. Trebuie să ne cinstim înaintașii, mentorii, modelele culturale, morale și spirituale. Cu atât mai mult pe cei ce au avut curajul de-a fi martori și mărturisitori pentru credință și libertate într-o perioadă atee și de oprimare.

Astăzi este Duminica tuturor sfinților, prin care Biserica ne cere să avem curajul de-a mărturisi pe Hristos în fața tuturor, chiar și cu prețul vieții. Prin acordarea acestui titlu, dumneavoastră, comunitatea Țării Lăpușului, acordați cinstea și recunoștința unuia dintre cei mai mari mărturisitori a lui Hristos din sec. XX, care ne-a învățat ce înseamnă curajul, libertatea și fericirea.

N. Steinhardt a venit pentru prima dată la Rohia și în Țara Lăpușului în noiembrie 1973 și, la vederea acestui loc, nota în Cartea de Aur a Mănăstirii Rohia, că aici este Țara Crăciunului – adică a bucuriei și este Răspunsul Domnului pentru ceea ce căuta el. De atunci s-a îndrăgostit de aceste ținuturi: de Mănăstirea Rohia, de Țara Lăpușului, de Maramureș și a rămas aici pentru totdeauna. A scris inegalabil despre Mănăstirea Rohia și viețuitoarii ei, despre rohieni, despre lăpușeni și maramureșeni, despre Troițele din Maramureș.

Părintelui Nicolae nu cred că trebuie să-i facem nici un laudatio sau o prezentare biografică, căci este îndeajuns să vedem locul unde a trăit – Mănăstirea Rohia- și chilia în care a viețuit, să-i pronunțăm numele, să-i citim opera –fie și numai cele două cărți, mai cunoscute: Jurnalul fericirii și Dăruind vei dobândi - și vom învăța ce este fericirea, curajul, libertatea gândirii, credința și spiritualitatea creștină.

N. Steinhardt este o personalitate cunoscută în plan internațional, dar când spui Nicolae Steinhardt zici: Rohia,

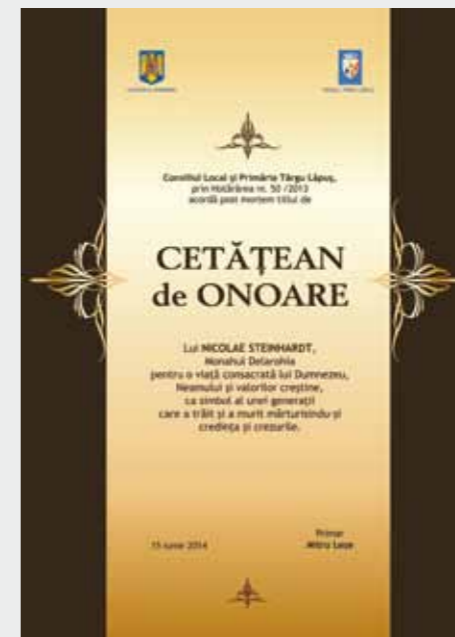
zici Țara Lăpușului, zici Maramureș, zici România, zici evreul încreștinat la ortodoxie. Prin așezarea lui aici a făcut cunoscut acest ținut, Țara Lăpușului și Maramureșul, pe întreg mapamondul. A adus onoare și cinste acestui ținut, iar titlul de Cetățean de onoare post-mortem, pe care îl acordați astăzi, este un semn de recunoștință față de cea mai mare personalitate culturală și spirituală care a trăit aici.

Curajul, fericirea, mărturisirea, cultura și spiritualitatea de care a dat dovadă Părintele Nicolae Steinhardt să ne caracterizeze și pe noi, cei care îi cinstim memoria și îi perpetuăm opera.

Astăzi, N. Steinhardt se alătură galeriei de Cetățeni de Onoare ai acestei Urbe, din care fac parte: IPS Arhiepiscop Justinian, PS Justin Sigheteanu, Arhim. Serafim Man, Grigore Vasile Latiș, Grigore Leșe, Ioan Precum, Aurel Vaida, Horea Bădescu și alții.

Domnule Primar, încă odată vă mulțumim, dumneavoastră și Consiliului Local, pentru acest gest de onoare și vă rog să primiți din partea Fundației N. Steinhardt câte un exemplar din volumele: Jurnalul fericirii și Dăruind vei dobândi”

Arhim. Macarie Motogna
Secretarul Fundației N. Steinhardt

Încercat de numeroase ispite, dar dornic să-L descopere și să-L mărturisească pe Dumnezeu, omul modern caută neîncetat conjuncturi care să-i ofere această șansă. Un semn epifanic s-a dovedit a fi Proiectul Educațional transdisciplinar (Română-Religie) destinat elevilor Colegiului Național „Mihai Eminescu” din Baia Mare, proiect intitulat „Arsenie Boca – pășind pe tărâmul Raiului”, un preludiv spiritual pentru perioada postului Sf. Petru și Pavel.

năzuind la actul catehetic-relatează prof. Codruța Mureșan. Pașii și inimile tinerilor pelerini se apropie cu tot mai multă emoție de mormântul marelui Sfânt și duhovnic al tuturor românilor, unde „am simțit așa o liniște interioară... Când mă rugam, simțeam că arde o flacără între palmele mele. E o senzație de neuitat. În acele momente, toată iubirea din sufletul meu m-a învăluit și i-a învăluit și pe toți oamenii din lume. Plângeam... Dar de fericire. Și-l rugam pe Părinte să mă ajute. Sunt convinsă că el m-a ascultat”(Alexandra Moldovan-elevă).

Nu în zadar spunea marele Duhovnic că „țara întreagă va lua foc din Prislop”, referindu-se la focul și lumina Duhului Sfânt. Nu în zadar de la an la an crește numărul zecilor de mii de pelerini, ceea ce uriașă „bulboană duhovnicească” ce a început de mai bine de o jumătate de secol. „Așa e la Prislop. Pleci cu sufletul trist și vii cu el lumină! Nu poate să fie altfel. Sfântul, grabnic ajutor, nu rabdă să te vadă suferind. De aceea și așteptarea pe drumul până la cruce nu o simți. E o dulce rugăciune, o continuă pocăință și nu e singurătate. Binecuvântat a fost acest pelerinaj și mult bine mi-a adus. Mulțumesc cu multă bucurie celor care se mai îngrijesc astăzi și de sufletele copiilor și nu numai de mintea lor”(Elena Păun-elevă).

Iată ce înseamnă un parteneriat educațional și o bună colaborare dintre Școală și Biserică, cele două instituții de cultură și spiritualitate românească, ce stau la baza unei educații complete și eficiente a tineretului din vremurile pe care le trăim. „Preotul și Biserica au fost întotdeauna alături de instituțiile de învățământ. Să nu uităm că primele școli românești au luat ființă în pridvorul bisericilor, iar printre primii învățători au fost preoții. Pretenția nemotivată a unora sau altora de a separa total Biserica de Școală, catedra de Catedrală, sau cultul de cultură, mi se pare aberantă și cu totul împotriva structurilor spirituale și sociale ale poporului român. Noi, împreună, preoți și profesori, avem o mare responsabilitate în fața lui Dumnezeu, în ceea ce privește viitorul tineretului și al societății în care trăim, iar Școala și Biserica au capacitatea de a răspunde eficient tuturor cerințelor”, ne-a mărturisit părintele Mihai Tira.

neuitat, pelerinaj generator de cultură și spiritualitate. „A fost mai mult decât o excursie, o călătorie spre o descoperire interioară, o perfectă ocazie pentru a afla răspunsuri la întrebări mai vechi. Am întâlnit oameni frumoși. Aceste două zile mi-au amintit de învățămintele primite de mică în familie... a fost ceea ce aveam nevoie.” (Mădălina Tămaș-elevă).

La confluența visului cu realitatea, a sacralului cu profanul, într-o hierofaniemartirică, tinerii pelerini și-au regăsit sinele primordial, s-au identificat cu semenul, sub oblăduirea dascălilor însoțitori și a celor șapte cruce martirice, a ochilor privind mereu spre cer, tinzând spre Absolutul împlinirii. La „Râpa Robilor” din orașul Aiud am avut șansa de a afla

Proiect educațional transdisciplinar (ROMÂNĂ - RELIGIE)

Plecarea spre locurile pitorești a coincis cu ziua de vineri (13 iunie), care a prilejuit apropierea în cuget și-n simțiri a profesorilor organizatori (Anca Gavra, Codruța Mureșan și Laura Tira), a invitaților (Pr. Mihai Tira – parohia „Sf. Nicolae”) și a elevilor (cls. IX – XII), într-o fericită cântare a pătimirii, serafică și jovială. Traseul de două zile, puțin anevoios, dar foarte plăcut-Nicula (Icoana Maicii

Domnului, mormântul poetului Ioan Alexandru) - Aiud („Râpa Robilor”, Schitul „Sf. Cruce”- monument închinat martirilor din temnițele comuniste) - Alba Iulia (Cetatea Medievală, Muzeul Unirii, Catedrala Reîntregirii) - Râmeț (Sf. Ghelasie) - Prislop (Mormântul Părintelui Arsenie, peștera Sf. Ioan) - Castelul Corvinilor - Baia Mare, întâlniri neașteptate cu mari duhovnici, mărturii propovăduite ceremonios de ființe caris-

matice (Pr. Stareț Augustin de la Aiud), lecții de istorie națională, cultură și spiritualitate, cruce impregnate de sărutul pătimăș al numeroșilor pelerini apteri (Prislop), locașuri de cult îmbelșugate iconografic, găzduire monahală, festin culinar corvinean, sau hrană savurată în mers, suveniruri achiziționate în pripă, vorbe de duh iscând răsul sănătos și voia bună, cântecul de grup, au constituit ingredientele unei excursii tematice de

ÎPS JUSTINIAN, 93 de ani, închinați lui Dumnezeu, din dragoste de oameni

Cei generoși își răsplătesc apropiații cu daruri, cei înțelepți, cu timp, iar cei aleși le oferă darul cel mai de preț: însăși viața. Iar ÎPS Justinian, Arhiepiscopul Maramureșului și Sătmarului este un om ales. Un OM care i-a dăruit lui Dumnezeu toți cei 93 de ani ai săi, din dragoste pentru noi, „copiii” săi.

Eroi și sfinții n-au vârstă. Pentru ei, timpul se măsoară cu inima: în jertfă și iubire. Iar pentru noi, timpul lor, se măsoară în bucurie. De aceea, ziua de naștere a ÎPS Justinian, 28 mai, este o zi a bucuriei. O zi în care trebuie să ne amintim că minunile sunt posibile și că oamenii pot fi „făcători de minuni”. Iar cea mai mare minune este să vezi dragostea, tăria, smerenia și demnitatea, adunate într-un trup firav, cu suflet tare: Arhiepiscopul Maramureșului și Sătmarului, ÎPS Justinian Chira.

La 93 de ani, înconjurat de autoritățile locale și județene, de arhiepiscopul vicar Justin

Hodea Sigheteanul, de preoți, monahi și credincioși, ÎPS Justinian a transmis același mesaj, pe care nu-l transmite de o viață: că datoria principală a unui creștin e fericirea. Duminica trecută s-a citit „Evanghelia orbului”, iar ÎPS Justinian a ținut să ne amintească că, deși avem ochi, cei mai mulți nu vedem.

Nici oamenii din jur, nici frumusețile din jur și nici ajutorul lui Dumnezeu: „Era un meșter care a construit casele de la Mănăstirea Rohia. Și după ce se termina lucrul, stăteam de vorbă cu echipa de muncitori. Și le povesteam despre cer și stele, despre astronomie. Iar acel meșter, la un moment dat, mi-a spus: „părinte,

este pentru prima dată în viață când eu am văzut cerul! Am fost copil sărac și în copilărie am fost slugă și întotdeauna am dormit afară, iar după ce am crescut am ajuns în armată și nici atunci nu am văzut cerul.

Apoi am fost cioban și cu toate că întotdeauna am dormit în natură eu nu am văzut cerul până acum. Abia acum, când dumneata ai stat de vorbă cu noi, abia acum văd cerul pentru prima dată!”.

Iată, așa se întâmplă cu noi cu toți!

Avem cerul, avem pământul, avem frații, avem părinții, avem toată bogăția și frumusețea posibilă și imposibilă, și mă tem că atunci când vom trece de aici în lumea cealaltă vom fi dezamăgiți. Că mă tem că ne va părea rău după frumusețile Pământului, care sunt creația lui Dumnezeu.

Din Evanghelia din Duminica Orbului ne mai rămâne un lucru esențial. Fariseii și cărturarii nu s-au bucurat, pentru că erau un neam plin de invidie și răutate, și cu toate că Dumnezeu și-a trimis Fiul în mijlocul lor, aceștia nu l-au primit. Și din acest motiv, și când l-au văzut pe orb că umblă liber, l-au întrebat: cum de umbli, că astăzi e sâmbătă? Că era sâmbătă, sabat evreiesc, și aceștia spuneau că nu este voie să lucreze. Iar orbul a răspuns că cel ce i-a dat lumina ochilor i-a spus să se ducă să se bucure de acel dar de lumină, să meargă la casa lui și la părinții lui.

Fariseii au întrebat cine este acela? Iar omul a spus că nu știe, nu-l cunoaște,

nu l-a văzut, că era orb când Iisus fusese în fața lui. Iar când s-a întors nu l-a mai văzut. Iar mai târziu, Mântuitorul s-a întâlnit cu acel om, care acum era om întreg. Mântuitorul a stat față-n față cu acest bărbat și l-a întrebat dacă crede în Dumnezeu. Iar el a rămas foarte mirat de întrebare și a spus că crede, dar a întrebat unde-i, să-l vadă.

Iar Iisus i-a răspuns că este cel ce stă de vorbă cu el, El e Dumnezeu. Aceasta e o revelație! Este una dintre marile revelații, descoperiri ale lui Dumnezeu, în care Hristos s-a descoperit, s-a declarat că el este Dumnezeu. Orbul s-a închinat ca lui Dumnezeu și s-a bucurat. Este un Cuvânt de care întotdeauna m-am bucurat! Am vrut să amintesc acest lucru, pentru că în Cuvântul acesta se mai cuprinde ceva. Nu a încetat importanța acestui Cuvânt, și anume, pentru că Mântuitorul s-a mâhnit foarte mult și a mai spus un cuvânt de mare importanță: mulți sunt care au ochi de văzut, dar nu văd, mulți sunt care au urechi de auzit, dar nu aud! Și mulți suntem noi toți, că avem ochi de văzut, dar nu vedem într-adevăr darurile lui Dumnezeu! Ne-a dat urechi

și ascultăm muzică, ascultăm un cor de exemplu. Este o delectare, o desfătare, o petrecere îngerească pentru că numai îngerii din cer cântă așa de frumos cum cântă oamenii pe pământ. Oamenii cântă, dansează, dar uită că acestea sunt darurile lui Dumnezeu”.

Președinte CJ, Zamfir Ciceu, însoțit de cei doi vicepreședinți, i-a oferit un coș cu 93 de trandafiri albi și o diplomă de onoare. De altfel, chiar de ziua ÎPS, la propunerea lui Ciceu, CJ Maramureș i-a acordat Arhiepiscopului titlul de cetățean de onoare al județului.

ÎnaltPreaSfințitul Justinian le-a mulțumit tuturor și a mărturisit că: „pentru mine cele mai multe nopți sunt albe. Și zilele sunt albe, și nopțile sunt albe pentru că le trăim și ne rugăm lui Dumnezeu. Doresc să aveți parte de toate faptele și binecuvântările pe care le-am făcut în viață, voi, Biserica, Neamul și toată omenirea! Hristos în mijlocul nostru! Eu nu am cu ce să vă răsplătesc, dar toată viața mea, pentru voi, o închin lui Dumnezeu!”.

„Este un moment de mare bucurie duhovnicească pentru Episcopia noastră, deoarece data de 28 mai este ziua de naștere a ÎPS Justinian. Și iată că, din mila lui Dumnezeu și din purtarea Lui de grijă, ÎPS Arhiepiscop Justinian a împlinit 93 de ani de viață. Pentru acest lucru, noi, Biserica, aducem totdeauna mulțumire lui Dumnezeu, prin această slujbă care se numește Te-Deum, de mulțumire pentru binefacerile revărsate asupra ÎPS Arhiepiscop Justinian și asupra Bisericii, Episcopiei noastre, asupra clerului și poporului lui Dumnezeu. Clerul și poporul, au luat lumină, binecuvântare și har din slujirea ÎPS Justinian pentru că Episcopul este în primul rând

Păstorul păstorilor, sau Slujitorul Slujitorilor lui Dumnezeu. Preoții sunt Păstorii păstorilor. Sigur că și poporul lui Dumnezeu este încredințat arhierului, dar lerarhul lucrează prin cei pe care-i trimite, așa cum i-a trimis Mântuitorul pe Apostoli. Arhierul este după chipul lui Hristos, Păstorul cel Bun, iar preoții sunt după chipul apostolilor. Îi mulțumim lui Dumnezeu pentru că ne-a dăruit bucuria acestei zile. ÎPS Justinian a avut multe încercări în viață, a avut multă nevoiță și multă suferință, dar toate le-a transformat în bucurie. Pentru că atunci când cineva din apropierea noastră este încercat, se zidesc cei din jur, căci omul se sfințește prin suferință. Dar și cei din jur se sfințesc văzând răbdarea cu care-și duce fiecare existența, așa cum Dumnezeu îngăduie. Deci, toți ne zidim și luăm lumină și avem pildă și model de existență și de viață trăită cu demnitate în credință și slujirea Bisericii lui Hristos. Îl rugăm pe Dumnezeu ca ÎPS Justinian să aibă zile binecuvântate și liniștite, și viață, și pilda vieții sale să lumineze sufletele tuturor celor care au nevoie de lumina unei vieți puse în slujba lui Dumnezeu”. PS Justin i-a oferit Arhiepiscopului un coș cu 93 de trandafiri roșii „pentru că atunci când v-am oferit trandafirii albi am spus că simbolizează nopțile albe pe care le-ați petrecut în rugăciune pentru noi toți. Trandafirii aceștia roșii simbolizează cei 93 de ani de jertfelnicie, de slujire responsabilă prin răstignirea propriei vieți în slujba Bisericii lui Hristos”.

PS Justin Hodea Sigheteanu

SF. APOSTOLI PETRU ȘI PAVEL

Biserica lui Hristos a hotărât să-i pună împreună în aceeași sărbătoare pe Sfinții Apostoli Petru și Pavel, verhovnicii Apostolilor lui Hristos și misionarii Evangheliei lui Dumnezeu.

Petru era pescar căsătorit, neînvațat, trudit îndelung pe malurile Mării Tiberiada, stors de puteri de mrejele grele și goale ale profesiei lui. Un om trecut prin greutăți, învățat cu foamea, lipsit de

subtilități și de educație, talpa pământului și a mării, cu mâinile brăzdate de rănile de funie și lovit din toate părțile de valurile acestei lumi. La chemarea lui Hristos Dumnezeu, lasă toate și îi urmează, renunță la statutul său de pescar și de cap de familie și merge pe urmele Mântuitorului.

Ascultă cu atenție cuvintele care ies din gura lui Dumnezeu. Cască ochii mari la miile de minuni, pătrunde cu mintea lumina învierilor din morți săvârșite de Hristos, ascultă mușii grăind despre

Cuvânt și vede pe orbi văzând Lumina lumii, pipăie trupul curat al celor vindecați de lepră și învață școala iubirii jertfelnice și vindecătoare de la Arhiereul vindecării veșnice.

Îl urmează cu o credincioșie totală pe Cel care i-a schimbat viața definitiv. E impulsiv, nehotărât, nervos, exploziv uneori, însă iubirea pentru Învățător este mai mare decât toate defectele lui. Merge cu Stăpânul peste tot, simte cum duhul străpuns de Cuvânt intră în fiica lui Iair, cade la pământ în fața Luminii celei veșnice de pe Tabor, privește de aproape,

„Când vorbește cu lacrimi, cerurile îl ascultă căci îl dor cumplit rănile Stăpânului lui și Hristos grăiește întru el. Îngerii din cer se opresc din liturghisire, căci Pavel prigonitorul a început să destăinuie Tainele Împăratului. E slab ca o trestie, dar în el se odihnește Puterea lui Dumnezeu. E mic de statură, dar vede înălțimile raiului”.

somnoros, lacrimile de sânge ale lui Dumnezeu de pe Ghetsimani. Promite că va merge până la moarte cu Hristos. Îl sfătuiește să evite Crucea și Învierea de dragul vieții pământești. Sare la bătaie în grădină și taie urechea lui Malchus. Prinderea lui Iisus este pentru el sfârșitul speranțelor lui, dezamăgirea totală.

În noaptea în care Dumnezeu este palmuit și biciuit de oameni, Petru își pierde mrejele mentale, cade în frică și în deznădejde, se leapădă de Cel ce l-a primit, se blestemă și se jură că nu-l cunoaște pe Cunoșcătorul vieții lui. Și în acel moment, își dă seama de infinitul iubirii lui Hristos, cutremur devastator îi cuprinde sufletul, iese afară și plânge cu amar pentru lepădarea lui.

Suferă cumplit în inimă pentru Cel ce era bătut, sângerează sufletul lui de durere pentru Răstignit. Toate certitudinile lui, bazate pe viață, pe pământ și pe mare se zdrobesc de piatra inimii lui inundată de lacrimi. Se desființează pe sine pentru a face loc Celui ce iartă întregul univers. Se transformă în plângere pentru Cel ce a șters toată lacrima de pe toată fața. Pentru el, lepădatul, nu mai există nimic decât Hristos cel răstignit, bătut, străpuns, ucis pentru mântuirea lui. De aici Petru moare de-a binelea și începe o viață nouă, în care moartea e neglijabilă și Viața nemuritoare se înstăpânește peste lume.

Este iertat pe mărturia întreită a iubirii care șterge întreita lepădare și devine Potir al Duhului Sfânt la Cincizecime care adapă Biserica cu Hristos cel euharistic. Vorbește la Rusalii și mii de oameni se botează în numele Treimii. Prezidează cu smerenie soboarele apostolești și ascultă tânguirea inimii lui pentru cădere. S-a răstignit o viață pe durerea lepădării de Creator și a ales cu smerenie să moară pe o Cruce, cu capul în jos, pentru a privi cerul pe care l-a dorit și l-a așteptat o viață întreagă și a-și mărturisii nevrednicia de a muri ca Dumnezeu.

Pavel era opusul total al lui Petru. Rabin preainvațat, de o subtilitate iudaică înăscută, geniu al Torei și fervent apărător al cultului iudaic, Pavel ducea

la moarte pe creștini, această sectă care-și revendică toate proorociile Testamentului. Profesor de teologie, cercetător al profețiilor, doctor în Lege, Pavel era leacul pentru orice deviație ideologică. A fost martor lauciderea lui Ștefan, a privit impasibil cum creștinii erau duși la moarte pentru Cel răstignit, s-a mobilizat în persecuția galileenilor. Era necruțător în profunzimea teologiei lui, insidios, suficient sieși și convins că trebuie să stârpească prin sânge rebeliunea ideologică a creștinilor. Prin minune dumnezeiască, aude glas din cer, vede Lumina cea mai presus de fire care-i orbește ochii, simte puterea lui Dumnezeu celui Viu, pe care-l studiasse în insectarul targumelor o viață. Înțelege că Hristos este Biserica, auzind cuvintele: Saule, Saule, pentru ce Mă prigonești?

Înțelege că fiecare durere a Bisericii îl doare infinit pe Dumnezeu, că rănile celor zdrobiți sunt rănile lui Hristos, că fiecare lacrimă a creștinilor curge prin ochii lui Dumnezeu. Adâncul învățurii lui rabinice se deschide către cerul împlinirii profețiilor în Mesia. Devine din cel mai acerb prigonitor, cel mai ales apostol și teolog al Tainelor lui Dumnezeu. Este țepușa înfiptă în inima necredinței iudeilor și zdrobește prin har și cunoștință toate evaziunile teologice ale Talmudului. Merge în pustie pentru a-L vedea pe Dumnezeu printre lacrimi. Pornește în misiune și ară întreaga Europă cu mâinile lui, însămânțând Cuvântul Evangheliei. Nimic nu-l poate opri, nici prigonirea, nici boala cumplită, nici suferința, nici moartea, din apostolia sa jertfelnică.

„Nici viața, nici moartea, nici îngerii, nici stăpânirile, nici cele de acum, nici cele ce vor fi, nici puterile, nici înălțimea, nici adâncul și nicio altă făptură nu va putea să ne despartă pe noi de dragostea lui Dumnezeu, cea întru Hristos Iisus, Domnul nostru” (Romani 8, 38-39).

Pătrunde și interpretează Evanghelia cum n-a mai făcut-o nimeni. Intră ca un cateter în arterele Trupului lui Hristos și oxigenează cu teologie țesuturile noului organism veșnic. O minune de om care sparge în bucăți Europa cu toți idolii ei, pregătind-o de frângerea întru Liturghie.

Când vorbește cu lacrimi, cerurile îl ascultă căci îl dor cumplit rănile Stăpânului lui și Hristos grăiește întru el. Îngerii din cer se opresc din liturghisire, căci Pavel prigonitorul a început să destăinuie Tainele Împăratului. E slab ca o trestie, dar în el se odihnește Puterea lui Dumnezeu. E mic de statură, dar vede înălțimile raiului.

Are glasul stins, dar se face tăcere peste lume când vorbește. E bătut peste obraz de îngerul satanei, dar zdrobește cursele satanei de pe un întreg continent. Suferă îngrozitor, dar aduce la bucurie veșnică sute de mii de oameni. Muștră pe iudei și pe apostoli, muncește cu mâinile la corturi, scrie fervent și total epistole către toată suflarea. E prigonit și sfărâmat în trup, însă cuvintele lui sunt o undă de șoc a harului lui Dumnezeu. Oamenii se opresc din moarte când îl ascultă, izbucnesc în plâns și își schimbă viața și veșnicia.

 Gazeta Baia Mare, Bd. Traian 23/9 Tel. 0728-836 348, 0362-401 332 fax 0362-401 331 www.gazetademaramures.ro	Fondator Dan PÂRCĂLAB	Redactori Pr.dr. Cristian Ștefan - consilier cultural Pr. Vasile Fodoruț Pr.dr. Augustin Vasile - vicar administrativ Protos. drd. Casian Filip - eclesiarh al Catedralei Episcopale „Sfânta Treime” Ierodiacon Teodosie Bud Arhidiacon Andrei Pop - secretar eparhial
	Director general Ioana LUCĂCEL	
	Coordonator de proiect Mircea CRISAN	
	IT/DTP Ada FONAI	

Patriot român și om universal

Cuvântul Preafericitului Părinte DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, la împlinirea a 125 de ani de la trecerea la cele veșnice a poetului național Mihai Eminescu, luni, 16 iunie 2014, Academia Română

„Lucașărul poeziei românești”, cum l-a numit pentru prima dată Patriarhul Miron Cristea, Mihai Eminescu a fost și rămâne un mare creator de sinteze perene, care i-au permis să fie în același timp un mare patriot român și un om universal. În această calitate, el este mereu actual ca pildă de urmat pentru fiecare generație. Din opera poetică și din publicistica lui Mihai Eminescu se desprind trei mari sinteze creatoare:

1. Iubirea față de spiritualitatea poporului român și pasiunea pentru cultura universală;

2. Admirația față de frumusețile peisajului natural românesc și pasiunea pentru înțelegerea universului fizic;

3. Elogierea istoriei poporului român și pasiunea pentru analiza critică a problemelor prezente din societatea românească.

1 Prima sinteză creatoare amintită anterior se vede în dorința lui Eminescu de-a cunoaște limba română din diferite provincii românești, dar și limba română veche, inclusiv cărțile bisericești, mai ales că patru dintre surorile mamei sale erau monahii (Fevronia, Olimpiada, Sofia și Xenia), una dintre ele fiind stareța mănăstirii Agaton, lângă Botoșani, unde copilul și apoi tânărul Mihai mergea adesea.

Astfel, Mihai Eminescu a recunoscut și apreciat constant rolul Bisericii în dezvoltarea culturii și a limbii române ca veșmânt viu al învățăturilor de credință și al cultului liturgic, dar mai ales eforturile ei ca poporul să înțeleagă în graiul său *Sfânta Scriptură*. Pe de altă parte, studiile sale la Viena și Berlin i-au permis să cunoască bine gândirea filosofică și cultura occidentală. Sinteza creatoare dintre spiritualitatea sa românească și cultura sa filosofică universală l-a ajutat

pe Mihai Eminescu să devină *făuritor al limbii române literare moderne*, înțelegând că între multele daruri moștenite din generațiile anterioare, în patrimoniul spiritual al neamului românesc cel mai mare dar este *limba națională*, în care se exprimă identitatea etnică și comuniunea între generații.

De aceea, Eminescu ne cheamă azi să iubim limba română, să o cunoaștem temeinic și să o cultivăm cu iubire și respect, ea fiind *Patria spirituală* a identității și demnității noastre naționale.

2 Admirația lui Mihai Eminescu pentru frumusețile plaiurilor românești, pentru păduri și poieni, pentru tomnaticii „*codri de aramă*” și pentru pitoreștile „*păduri de argint*”, pentru munte și mare se îmbină cu admirația sa pentru frumusețea lunii și a stelelor, dar și cu pasiunea sa pentru înțelegerea filosofică a începutului timpului și spațiului, a universului fizic, a cosmosului, astfel încât unele dintre expresiile sale poetico-filosofice uimesc și azi prin profunzimea intuițiilor sale personale. Eminescu a preluat idei filosofice universale și le-a prelucrat artistic într-un mod creator admirabil.

† DANIEL
Patriarhul Bisericii Ortodoxe
Române

și un „*analist politic*” foarte realist și critic al problemelor acute ale societății românești în care trăia. El cunoștea bine situația socială și politică a Europei, dar și starea lucrurilor din propria sa țară. A militat constant pentru unitatea și demnitatea poporului român. De pildă, a dorit mult unirea Basarabiei și a Transilvaniei cu România, dar și propășirea materială și culturală a poporului român.

De aceea, Mihai Eminescu era un critic aspru al nedreptăților sociale, fapt care l-a făcut uneori incomod. În acest sens, publicistica sa îl evidențiază ca fiind o adevărată enciclopedie, el posedând vaste cunoștințe de sociologie, statistică, economie, istorie, arheologie, religie și altele.

Prin urmare, Eminescu ne îndeamnă să fim patrioți români autentici și în același timp români cu deschidere spre a învăța ceea ce este bun și la alte popoare.

Mihai Eminescu a fost și rămâne modelul românului dornic de cunoaștere universală și în același timp un fidel păstrător al identității sale naționale.

La împlinirea a 125 de ani de la trecerea în eternitate a lui Mihai Eminescu, mulțumim lui Dumnezeu pentru acest mare dar făcut poporului român și ne rugăm să-l numere împreună cu dreptii în Împărăția cerurilor.

De aceea, el ne îndeamnă azi să iubim frumusețile pământului românesc, să le păstrăm, să le apărăm de distrugeri și să le cultivăm pentru ca din frumusețile naturii să primim *inspirație pentru a cultiva și frumusețile sufletului*. Totodată, pasiunea lui Eminescu pentru înțelegerea universului, a cosmosului, ne îndeamnă să promovăm dialogul dintre credință, știință și filosofie, dialog pe care noi îl cultivăm în prezent împreună

cu Universitățile din București și Iași și a dat roade frumoase în ultimii zece ani.

3 Poet romantic, Mihai Eminescu a avut și cultivat o admirație deosebită față de istoria poporului român, elogiind adesea pe domnitorii români viteji și demni, care și-au apărat patria și credința strămoșească în fața năvălitorilor străini. Totodată, poetul romantic care elogia trecutul glorios al poporului român era

„Sinteza creatoare dintre spiritualitatea sa românească și cultura sa filosofică universală l-a ajutat pe Mihai Eminescu să devină făuritor al limbii române literare moderne, înțelegând că între multele daruri moștenite din generațiile anterioare, în patrimoniul spiritual al neamului românesc cel mai mare dar este limba națională, în care se exprimă identitatea etnică și comuniunea între generații”.

M. Eminescu

ȘEDIȚA DE CONSTITUIRE

a Adunării Eparhiale a Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmăreșului

Respectând calendarul alegerilor noilor membri din organismele bisericești, aprobat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în 14 iunie 2014, a avut loc ședința de constituire a Adunării Eparhiale a Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmăreșului care va activa în perioada 2014-2018.

După ce au fost validate mandatele membrilor aleși, au fost constituite cele 5 comisii de lucru permanente (Comisia administrativ-bisericească; Comisia cultural educațională; Comisia economică, bugetară și patrimonială; Comisia social-filantrropică și Comisia organizatorică, juridică și de validare). Pentru Adunarea Națională Bisericească au fost delegați 3 reprezentanți (1 cleric și doi mireni) : Pr. Popa Ilie, Domnul deputat Octavian Petric și Domnul Primar Cătălin Cherecheș.

În aceeași ședință s-a validat componența Consistoriului Eparhial și a Consistoriului Monahal și au fost desemnați, la propunerea ierarhului, membrii pentru Consistoriul Mitropolitan.

